پیغام

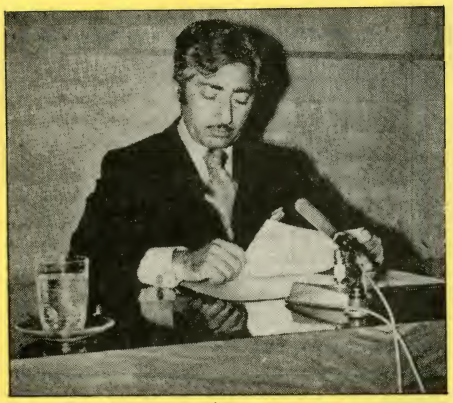

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمّد موسی شفیق

سرېزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم	:	پیغام
وینا وال	:	محمدموسی شفیق
سریزه	:	الحاج ننگیال
خطاط	:	نورالدین هنریار
خپروونکی	:	فرهنگ جهاد
نیټه	:	د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادپستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107

G. P. O

پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014

میوه مندوی برانچ

پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پيغام او شفيق

۱- پيغام

پيغام د شهيد شفيق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زلميتوب دوخت يو رنګين سوغات دی او ددوی دژوند ديوې تماکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پيغام د مرحوم شفيق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها يه چې شفيق د مصر او امريکې د لوړو تحصيلاتو وروسته د ستر و دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ويلي دي: «.... که نږه د دې اوس نه پيدې کم او کيف خبر وای ما به له هر يو کال نه په هماغه تنګ، تريو او تپه تياره دارالعلوم کې د وه اودری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفيق د نن وارخطا او لالهانده زلمي ديوه شاعر، اديب او ليکوال په صفت دومره نه پيژني - د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سياست د دوی هنر او فن تر ځپل سيوري لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفيق د پاخه فن نه د پر لږ کسان خبر تيا لري په افغانستان کې چې هر فنان، ليکوال او اديب ستر و دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته ړسېدلی دی هغوی بيا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړی چې بيا يې ټکله څرګ ځکنی آثار لولي او حال يې ګوري -
دا ګومان هم نشی کولی چې دا دی د پرون هغه ستر ګور ليکوال او ويناوال وي چې دی يې اثر مطالعه کوي .

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښځوا ليکوال هم ؤ ويناوال هم او -
صحافيان هم هغه د پرون ليکوال نه برېښي کوم چې په شرعيات - عرفان -
قضا ادب - کهيخ - پيام حق - ورانګه او ... خپرونو کې ليده کېدل .

دلته د مرحوم ماسټر فضل کريم د « ليکوال مرشو » ليکنه سرې ته
دکا يې کرسنه وبرېښي ، او زه خيله چې مرحوم شفيق ځومره ديو شاعر ،
ليکوال او اديب په صفت پېژنم دومره يې دوزير او صدر اعظم په نامه نه
پېژنم ، ځکه د ده ليکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته . نن هم
د شفيق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه ليده
کېږي خو « پيغام » او « عبقريان » به يې تر قيامته ژوندي وي او هدغه
ورد دوی نور ليکنې او شعرونه هم .

د شفيق پيغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بيداری د جرس حيثيت
درلود نن هم هماغه تأثير ، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی
او هم ورته . دغه پيغام د څه مشخصو او موسمي حالاتو او شرايطو پيغام ندی .
دا پيغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پيغام تېر ختونه
ستر ګوته دروي او نوې ياد ونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د
راتلونکي بڼه هم ښيي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت د کامې په سیمه کې اوسېږي او یو اوږد علمي تاریخ لري.

زه پخپله د کابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کار کاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال د جوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې د کامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول. بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت د نجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرومشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس ديو منفي - جريان شکل لري. زما پلار د هغه او ږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخواني دورو کې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې ديو معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميالیو اديبانو زما په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې ور دی.

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفا ده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط درسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ما سره هم يو شمير ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه وې خپله لاره وايم او د پر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري .

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې دعدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللي حقوقو او د مقاېسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښوا شعرهم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله را باندې پېښه کوي....*

شفیق لیکلي، جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښواهم شعر وایه او اوس هم را باندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړی دوی د لنډې کیسې لیکوالاري په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډېرې ځلولی دی د وی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېخي انځورګری او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لارکې ډزده کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وی کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره وېلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاوو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې د رولي وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسني لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښايي د شفيق او څونورو کوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کلونو دا توپير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمښي او که دري. دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پارې وي چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا تېکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړې ځواک او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي .چې د دوی نبوغ ،استعداد او ذوق په بشپړتوګه ترې څرګند يدای شي.

پدې دول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښې خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټوند او شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از اکې يکي ډېرې مونږلی شي.

. ويل کيږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ. د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او ستر ګور وینا وال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ - نظریې ځیرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانی او بد حالی د هغه خپله پرېشانی وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږې بې کوره او کړېدلی هره سا نده - هرفریاد - هر درد او هر کړاو داسې محسوسا وه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼې دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او —

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي.

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د – ښېګړه و مين اوليواله ؤ. پدغه مينه کې هغه د ټينګ د سربازی د جذبې غوښتونکی ؤ او ديوه بې خوده ليوني د سرښاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوډم ورنګېږي:

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدله لای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي:

درد او غم د محبت کې خوندسرور را
ديره ځای په ارمانو د کوه طور را
چې دحق له پاره دارپه لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هېواد ځوان توکم د غربي ماديت د تورې بلا کومې ته نژدې کېږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په ګورتالان کډ کړي اود ژوند فطري بنه يې بدله کړيده نوله همدې ځايه هغه د ترقې په لور په معنوي اساس ديوې غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ترې غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نورې مینې او غوښتنې له زړه ځنې لېرې کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئینه چې د جهان د ننداروشي
دا یې موږ تې درد منډ زړه مې جام د جم را
د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تا کي که نه نو بیا به ټولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت ځنې لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هېواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او پېدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوریده چې خنګه یې هیواد د طبیعي خدای ورکړي شتمنیو سره سمبېږي پاتې دي ځکه خو هغه د دې ارمان لري چې هیواد یې څومره چې تر ژر کېږي د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو څخه بېله لار نه لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د پېرو څکې لاروو پوري وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ ته توان د تلو د کال را

موږ څکې وویل چې شفیق چې هر څه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او وړتیا یې د دغه هدف ته وقف کړې وه حتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پدې دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شاني شکلي ذوق وتمنا را

بل ځای لدې هم پلټکې ږدي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سنه محیط کې مې آوازله انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیا ستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او دبربادی کومې ته نږدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خوله د غه دول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د راروان خطرناک سیلاب مخه ونیسی د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که وایو چې هم پدې شانی اوسیږو
نو په مړو او معدوموبه شمیریږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کیږو

هغه له وطن سره د مینی او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرپکوڅه داډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غـواړو

د قام خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغـام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلی خو لدې سره داده چې حوادث یې د ارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

مړه به نشي اراده مې حـاد ثو کې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هغه غسې د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي ؛

دا تو مبې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تېرو بد خواهانو او دښمنانو يې دروند او داړمن غږ ګوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو يې پورې يې خاندي او ټوکې ګوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر دی هغه شعر او ادب د خوشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل دی - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل کړو ګڼي. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پښتو ژوندون پوري کړه چې نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چې مسلک ورسره نه وي

هوغځکې مو وویل چې مرحوم شفیق دیوه شاعر او ادیب په توګه پېژنو نه د وزیر- سفیر او صدراعظم په نوم د شعر له مخې یې پېژنو او دفن په هنداره کې ورته ګورو. د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند د یوې تاریخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی. د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی. هغه د تولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده ـ چې د شاعر د هغه مینې او تلوسې ازانګه بېرته څرګندیدای شي چې هغه یې د خپلې تولنې د دیموکراتیا، وود سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري. هغه خپل فن د مقصدیت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی. د هغه د شعر هر بیت له ظلم څخه د نفرت او د خاین په مقابل کې د کینې داور بخړی بښندي او د مظلوم او بېوزلی په زخمونو پټی لګوي. ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم دنن هم او د سبا هم. بې ځایه به نوي چې د هېواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب دغه شعر را غبرګ کړم، چې محمد موسی شفیق یې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفیق یې ته رفیق یې ته موسی زموږ د طور یې
نوم دې ځکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*ـ وګ لویه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ ـ ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په "د هغه قانون اساسی" کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرې درلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقی له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سره خبر یم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوي وو او پوهېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله څه کې د کلکې ارادې خاوند نه و صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځينو غړو او کينې لاسي له دغه بدلون څخه په ويره کې شول. هغوى پخپل څنګ کې ديرې نوې دورې او پر يکنده او پاخه هوډ مشر تابه رامنځته کېدل ليدل چې په راتلونکى کې يې د قدرت لاسته راوړلو دپاره د هغوى پخوانۍ هيلې له منځه ورلې.

شفيق د سياسي ګوندونو، د ولايتونو د جرګو او ښارواليو د قانون په پلى کولو کې چې هغوى ته بنيادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورې ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظيم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد يوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوى و هم تر يوې کچې لاندې ونيول شو. يوازې هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړه او فعاله توګه يې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نيولو سره په پام کې نيول.

د ملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب د ژبې پر مسئله - څنګېدلې و تصويب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اريانونکې ډول له منځه يوړل شول.

د دې دپاره چې د غير حکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وي د هغوى منو پر بنا چې د حکومت په کنټرول کې يې بنه نيولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونيزو جريدو په سلو کې د يرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د دې ترڅنګ صدراعظم شفيق و توانېده چې د

آزاد و مطبوعات و سره یو د ول بنې اریکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې له دیر افغانستان د خپلو خپرونو په لړ کې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هیواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجی یعقوب جامع جومات ته نژدې و او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوي اډې په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یو مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او یو شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و و چې د ثور د بدمرغې کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو ه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لس بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، بچیل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په تومانچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله څېپنا اکثرو او ښکېلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ترتله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲،۵ کلنې زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هېواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې بېلابېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څرمیاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانډوله شورا سره په بریالي توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او تینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «د سایس و جنایات روس در افغانستان»

---

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې ؤ چې څکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښي کولي د دوکې، دارا او تهدید له لارې مخکې ولاړ شي څکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي سبایې شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړی خو نه توانیدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطا نتونو له مخې دا ړیکو خو پر تیا ته متوجه ؤ څکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بلوټرون وروسته شفیق د خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېرې او تسلط لار ورته برابره کاندې په لومړی قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول وځود خپل تیري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګروېزکې د شفیق نوښتونه او جدي کړنې ددې زېرې ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکېلا ګرولوېي به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمریز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانیو په لګښت په پښتو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخیستنې سره د هېواد ګمې ارتیاوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بیلا بېلې فابریکې د ۲۳۰ ملیونو افغانیو په لګښت جوړېږي چې د تولید، د کارګرانو له پاره د کار د پیدا ینې، پانګې اچونې او د ارتیاوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې یې ځانګړی اقتصادي ارښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنه تر سره کېده او لیدل کېدل چې د یولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وتړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسیس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عیار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتیا سره پرمخ بیول کېده.

د دغو پټولو جدي او اغیزمنو هڅو جریان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنیو طاقتونو د نفوذ د مخنیوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو دویړې او غوسې اور نور هم ژبغرانده کړاو لدغه ویرې چې

هیسې نه دغه پسته او توده مرۍ چې کلونه کلونه یې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفیق د حکومت د نسکوریدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه یې پرانیستلې پر یښوده. او کرملین له خپلې مخې یو ستر خنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبر او عامل حریف موجودیت له منځه یوړ»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پر ولنږه موده کې و کولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې دیوه کلک بند بنسټ کیږدي او د لادینیت او فساد پر ضد کړن اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تیره د رشوت پر ضد د شفیق د حکومت هراړخیز فعالیتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځینو خودسرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت او شهامت ښکارندوی کڼل کیږي.

د کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نیټې په ګڼه کې لیکي:

«ښاغلي شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې د اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروایی او ساتیرۍ له اړخه پیدا کیږي ما خپله حس کړي موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنیوی په لارکې په کار واچوو»

---

*- د زیات تفصیل له پاره وګوری د سایس وجنایات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي «د ښاغلي شفیق دغه څرګندونې زمونږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندی څرګند کړی او هغو د مخنیوی په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدسا تو سره بې پروایي او ساتیری ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمنې نده ګڼلې او هغه یې د سیاسی ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څیرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړی او دا جرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څیرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې یې ټولنې ته وروښیي او قانون منګولوته یې وسپاري.»

کهیځ په پای کې لیکي: «مونږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو، یا تر وچې زمونږ په عقیده، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارځښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکنځو او لاربېرونو په رڼا کې د ما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي*

شفیق که طالب وُکه محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وُ او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د جهل کړو دلاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد د پرمختګ سخت لېوال وُچي دده دغه مېني اواحساس څرګند دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کاراو عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه ترالګېدی شي .

خو څنګه چي نړېځور ښکېلاک د دغه ډول هستيو په دښمني او له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او دغه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیري کوي . او دخپلو استعماري ناولوا هدافو په لارکي يې سترخنډ بولي ځکه خو يې په دښمنی کې په هېڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهيد شفيق په دغه وينا پای ته رسوم چي هغه د صدارت په وخت کې د – هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري درایت بشپړ عقيده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پېر هغه تکیه کوم هغه څه چي زموږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چي د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري .که زموږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چي هېواد ته د خدمت مصدر ګرځېدلي دی او که زموږ په کار او سنجش کې تېروتنه و موندل شي بيا هم زموږ ښکمرغي ده چي د دولت اساسي قانون پرېښنسوده چي د یوه حکومت تېروتنه پرښتنې او را تلونکی تو کم و تپیلی شي .

لوی او توانا خدای دې چي کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زموږ ها نداغيز من وګرځوي او د هېواد او خلکو مل او مستقل دې وي.*

---

*- وګ. جبهه ملي جريده ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم و ماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ورکځ کهیخ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریزکال د دلوې دلومړۍ نېټې کښه

الحاج ننګیال

د ۱۳٦۷ لمریزکال د ورې ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیري — مجهولې آینده ي خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خاپوړي کولې. د هغې نه وروسته زما په شروند کې ډېر تحولات پېښ شول. د هغې آینده ي ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به د هغې کال نه په هماغه تنګ «تریواو» تېره تیاره دارالعلوم کې دوه اوږدې کلونه جوړ کړي وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خورو ورو اندېښنو زما د ځوانۍ د ماشوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته د غسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تېپ تیارې د نیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه اوپېرداش ؤچې او مې خبښتې يې پخولې. د سرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېوې ته ځکه زه د هغې اوسپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوخته پوخته شي او چې رشتياني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خو بنه داينګرده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې تولو نګونونبې پکې شته مګر وېروېرېره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شوېدي ځکه چې زما طبيعت په هغه دوره کې دا ټينې غوندې ديوال نه بې چاڼ او بې غلبله سره را خيستې دی.

کابل راډيو ته چه دا پانې د چاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما د يرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رښتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس ؤ خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هر څه ترې تم شوې وو او په يو شوا خون مې يو ځو پانې په مطبعه کې وموندلې چې د ځکوم بد قسمته ماشين کار دغو مې دوه دې يې ښلور ځاله په خپل تخرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پانې دې ضرور سره يو ځای شي زه دوی دا خبره منم خو دا بلېي نشم منلې چې زه به دې شعرونو کې دن په ربنا کې کوټې ووهم. دی يو څو نظمونو زما د ژوندانه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتي ساتلي او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شاوخوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د مرور و اراد و او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند وریار په خورا دلچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده.

د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروزو پروازونو زما د سینې په تغرۍ کې د یو ویده خوږلن نه یو څو وار خطا بخوږې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه ور وړاندې کړل.

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب د اوم غورتارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلې - ویلې شویدی زما غونډې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما او ښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړې ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب او شاعرې سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات او محیط دالقائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو د خوش طبعۍ د پاره د مینې او محبت یا په بل عبارت دعشقي او تغزلي اشعارو چاشنی هم تیاره شوېده.

بنا پردې نو د جمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعراو شاعرې د ژوند د پاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هر حال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې بږدم او یم تمه یم چې دا ګرمي او دیو عالم سوز او ساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یو رنګین سوغات په نامه ومنئ او زما دا امید او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غېږ د محبت کې ښکلې ژوند را

ژوندکې د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دېوبېخوده ديـــوانـه را

پاکيزه يوه دمينې کاشانـه را

زخمي زړه مې لا په نوروېښو رنگ کړه

سربازي ديوسرتيرې پروانـه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣

سرمنزل د ارمانو نو انقلاب را

دښوندون د مشکلاتو سره تاب را

دمستانو غونډې رندې آموخته کړه

سرنوشت مې باب د مینې دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلی تاج را

سمندر نه اور د مینې کې خراج را

په ښکلې او په مانې مې لارې تو کړې

ته غنا د ذره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥

زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه
لیونی غوندې سرخوږه طبیعت را
د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي
د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را
دېره ځای دار مانو په کوه طور را
چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم
هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یو تا ته مې ملا تېته د نیاز را
ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را
د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را
کړه سپور مې غوندې درنه کړه مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امدادرا

معنوي اساس مو ټینګ په چل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډې د بـاد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یو موټې دردمند زړه مي جام جم را

د توحید لمبې مې سړې لړه سینه کې
د بوتانو نه خالي د زړه حـرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکې سمندرغونډي آرام را

په خپل لاس مو نږ له دخپل فکر زمام را

چې ورږمه دحرکت اوژوند پکې وی

دسحرد باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

دهدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه تو له د معنی د ګلو باغ را

دي تياره سفر کې لار را نه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواج طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندي تو پو نه اضطراب را

بينوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بیګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دانه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دانه ینبنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودکې

دي نه شپې د درد وغم په میړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبوکي ذوق دابتکار را

فریاد ونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه د زړه ته مي آسمانه لویه لار را

۱۸

دڅروندو په صف مي شمیرکړه که دانوي
دنیمګړي څروند عوض کي پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مي ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر د ازمېښت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړه

نو په زړه د محبت کانه جراؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مېنې مست طوفان را

د یقین په رڼا محو تور ګمان را

په زړو قصو مې زړه ستړې ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانۍ چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس ددغسې مضمون را

تماشې لره چې شکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو دمېنې دمجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل دمحبت دسوز وساز را

که مې شمېرې په تکیه د مفلسانو
په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳)

خمخانه د محبت کي بېباکي را

په یوه جرعه د مېو بېواکي را

چې کړي دي د تکلیف کره را په غاره

نو د نورو له قیودو خپلواکي را

(۲۴)

نا قلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه مېو شفا را

د شین خال غوندي به پښې په تندي نه ږدم

افتخار د پابوسۍ لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵

دیار نو سره مینه په اخــلاص را

دګوهر و پسې هغه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

۲۶

چې منې یې ناز نیاز هغه دلــبر را

نغری سینه د مینې د شــرر را

موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کره

تیر و غشو د جفا له سینه سـپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه چوپیاکې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ او شړوندوواک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

دزاهد سره په نفلو میوېش را

مفکوره دقام دخېر اله همېش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ککرېه زهرونېش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لكه نمر هومره مشال زا

د ېرو مخكې لار وو پورې وصال را

قافلې نه وه روسته كېږو ساعت كم دی

په شيبه كې مونږ له توان د تلو د كال را

۳۰

فرعونان مو په سر بنېږ دي محوه كېږو

د جگړې تاب و توان پخپل الطاف را

دانسان له وينو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس تېپ را

دازل دمیخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبي او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندر دی چې لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب د عشق او مينې کې سبق را

زړه په وينو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سوړ شوندون بدل کې

دا اشنا په غيږ کې عمر يو رمق را

۳٤

دخزان په ويره کډه وبوتو ووې

روح راپود پسرلي کړه نوى ژواك را

دا آزادو ملتو د سير غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاك را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشـد د نـه
په سره سینه ددي وطن اصـلاح را

وزګارنه شودکوندی نه ارتقـا ته
خوار ببنتون له دي خوار یونه فلاح را

۳٦

آبرومند مي که ساتي زما خـاونده
غني زړه او مړه سوله دقـانـع را

دجګړي دښروندګرمي مي کمه مه کړي
یو مشکل چي ورکومه بل مـانـع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را
اقتدار مې دخواهش په انضباط را
د ټروندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
یو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا د نیا کې بس د مینې عالي اوج را
سبا ر د زړه مې ډک د خیر او د درد په فوج را
ابا سیند د زماني یم لاهو کړې
د مستي او شور نه ډک ژوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته
دعمل په څرخ مې تاوډ ړوندا ربت را
چې صحنه د اجتماع واره توده کړي
هسې ګرموجذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې
پروانه غونډې په سوزکې هاسرور را
چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته
خوارې خېټې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه دجمال را

داشنا په غېږ کې پروت يمه لوبېږم

حقيقت تعبير دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلې ذوق دتمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په تولی دریاکارومې که شمیرې
دغې دیراو بتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سبه، محیط کې مې آوازله انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړې قام، تبر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٥)

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـا د را

(٤٦)

په لاس مو نېږ له د قومي ترقي جـړ را

د بشر د خائنانو چراغ مـــړ را

څوک چې غواړي : آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب ، رنګونه خـړ را

(٤٧)

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبیدلی یم دئ درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات
دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يې
فرياد دې چې ماحول راوينښوي
د ژوند سينه کې ها د شور او نوز زخمه يې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپينې خولې چې وي راماتې
ښکاريدې لکه د لعل د بڅرو
ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه دکه
لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هېڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمېږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکېدلی تنې پروت یې پرېشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسېږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمېرېږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوړی دا سیلاب(؟) چې راغی لاهو کېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاري
په اعجاز دې لمبولي دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړي رادوڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې ؤدزړه سره په ګهواره کې
تبسم مې روح نواز په شونډو بنکل ؤ
هرسبق مې ؤدمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره رانه ورکه ده زندان کې
ستا په یاد سترګې داو بښکو، وینو ډنډ کړم

زړه مې وایي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغیان دا احساساتو څان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

دڅرندون د سترې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارې او دلاسا شته

دعمل جذبې که غړندې په کارشې
تازه‌ګي او طراوت له ښکلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

د نوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستې ښاغلي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګولوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دولۍ کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکیږي

په غلا غلا کاته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کې لوبیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه ناست وی دیو شړند خوړ په غاړه

یو په بل کې محویت هومره بېخود کړي
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې رالېږلی
سعادت دې د انسان په کې لیکلی

خوار مان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتياز» دښمن دحق دى
داچې کرځي اورمېږ جګ او شمله شخه
يم لوى شوى خيل خانه دا براهيم کې
لا به خوا په دي نمرود باندې کرم يخه

ښکلي يار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دى
ستا په غېږ کې جوړ دي دنيا ارم دى
تبسم دى زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوېږوى قسم دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنېدمه

دامید رڼا مې ولیده رڼویا کې

قلارې مې په زړه راغله دلاسا شوم

څومره خوند دی په آرزو او تمنا کې

امید

دا بې غاري سینه چې کوري مینه داده

په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده

دلته لوبې په سر، تاج اونګ ونام شي

عاشقي په شاهي نه کېږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
ګله ما هم د نسیم په خوله در بله
ستا په شونډو مې وخوله د شپې په غیږ کې
او ډیوه د محبت وې را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنيا ګلزار به وچه سره ميره وه
که موسکی يکې پيمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تياره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

يوه ښکلی شان ليلی د سعادت ده
چې پلوېي په مغرب کې نيمکخو دی

يوی د زلفو يې نسيم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو دې مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلي
مادې خواته په خندا خندا دربلي

زه دستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايي : بلي بلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر را پورته کړه یو ځلي
په اشنا جامو کې ورک یې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساویستل محال دی
هومره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دایشیا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره
مخ دې تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لاره ولوند کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظره ستر ګوړوند کړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم تو به

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او ښکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو ډیوټل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ؤ نسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ ډیلو شو د سورې لاندې

په مکیز مکیز موسکی شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو را کړه

دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کي اوده يي بي انصافه
خلک ګرځي داسمان په کنارو کي

ته لاوايي الف بي دتربګنيو
دنفاق اوجهالت په سيپارو کي

شکوه

دي دنيا کي چي هرڅه زموږ نه دي
واک دبل ځړبه دبل او کاردبل دی

مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش دبل عشرت دبل اختياردبل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیر وداره وم ستومانه
زه بېخبره وېروم چاله دي جهانه؟
دا تو ده غیږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

څه وړې وړې چې دلیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړېږي
یو صورت دیوې شوره بېخودی دی
سرشارې او بېغمی کې چې موسکېږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تند ر په سکون دی
په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بېخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي
چي يي نه لیده که هر څومره به وا شوي

داچي اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي
ستا په مینه کي قسم دی چي بینا شوي

فریاد

داتومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالم اوکوم صیاد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالـــويږي
معلومیږي بي تاثیره مي فـــریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه را ووزمه بربښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځم په جذبو شې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تور ته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان

پاک چې وي د وریځو نه د عرش نشین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنده یې او نه یم د گمان په شان

غږ په گوا هانو کوم هاتفي آواز غورنده یې
لاولرم د غیب سره موجود یم دیو راز غورنده یې

پاک تک سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه

بام د مراد و نوته په لنده لار زینه یمه
تږو لاروو ته د چولي د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملک ځنې
چو له م د پتنګ غوندې د شمعې د محفل ځنې

نه د زړه پردو کې د احساس غوندې لوبېږمه
تا ته سترګوره اوره که غوندې ځلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خو نیم چې تېښوزم خطا کېږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهر ته قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، د غدر نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بښتني د حیا ننت کوم

پاکې یې ساتم د آرزو گانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منم ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پردو کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼایي د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نوار تقادې وي

هر کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار يمه
خوب نه ماعادت نه دی د شپې ورځې بېدار يمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار يمه
ايکې د وجدان سره روان په يوه لار يمه

سوزم خوشحال بن مه پر قيز مه د سيند پېشان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بيايم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښايم
تا د حال په ژبه، تحوله، په ربښتيا ستايم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وايم

تېر شه دا توم نه خوږ جهان د امنيت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمير آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین ښادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې ژاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
داسې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړي دي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پو ځو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مور نه یم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړ ګل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژېړه ګله
ځکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پېره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې ګبله

کومه غوټه دې دمينې ورايله کړه
سرګوښې دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مين د مخ اخيستی
چې دژوندیانه دې دومره ژېړه شوله؟

دلبري کړې دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اورېده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وويځه ليلی له تغافله

ګوره تېرو پېښې ظاهر دسر وګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاوخوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته يې ژېړ دمسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلی له کابله

(۱) خوشال بابا

حديقة الاندلس - قاهره
داپريل ٤ - ١٣٥٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چي د فلک ورسره نه وي

ځان دې بچ نه کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چي توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکانو سر کښي
داسي سړي کوم دی چي کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
څوکه زولني دوهم وشک ورسره نه وي

لاړه په خطا تيار و کوځ کې فلسفي نه شي
کله چي ملګري ايمان کلک ورسره نه وي

زه به د ساقي پيالي ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چي ډک ورسره نه وي

پاتي به بېخونده دياري منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چي سترګک ورسره نه وي

او به ژوندون پوري کښوي چي نه وي آزادي پکي
ورکه شاعري کړه چي مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندې کربنې — کړې تفسیر دی وجنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټی په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
ستر ګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پیر کې را وړو — ګرد شو نو د ګردون
بیا بلبل او ګل پیښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له زنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتر سکوند لی، په مستئ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک — د مستئ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — لکه خوب کې بو ګنېدلې

بیا د ښکلو زلفې پرېښي — په ګلونو دې شولي
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بوسې یې ورکولي
داچې پېغلې غوټۍ خاندي — خوښبا دې تښتولي
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولي
د غونچې په ګهواره کې — په نازنازیې زنګولي
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوپې کولي
قافلې د رنګ او بوې وې — چې تالا وا لاکېدلي

د سینې د سینه په غېږ کې، ارځ بدل کړل ما نونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمي شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیا نه
پیغامونه د رید ې وو — پیالې وغوړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړې د بورانه
ښاپېرو د حسن جوړ کړه — یو ارم له دې جهانه
د وږمو د وزې خېږي — د باغونو د فضا نه
غوړې زلفو له ګلونه — مستي پېغلې له باغوانه
د افق په سحر وروې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرورچې وو تر اوسه — پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼاو ښکو گلو وینځل مخونه
راته ښکاري چي سیالي کړي انگو سره گلونه
خوشالۍ شوی سره ټولي پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو گلشنونو کي سازونه
پیغلي پیغلي گلرخاني ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یي سره گډ کړو پسرلی کړي څه کارونه
د گلشن حرم کي بل دی د سرو گلو چراغونه
د گلزار په لوري درومي گلالۍ ملالي نجونه
بي منته شو ځلموته د پیمخو دیدنونه

عکس یي اخیستو د گلو، رنگین شوي مي نظرو
رنگارنگي رنگیني وي، یو عجیب «رنگین سحر» و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زموږ

موږ به افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن په خپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به تعمیم د معارف په خپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند په خپل چمن کې غواړو
دښمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
زړخوږنه ولړي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح و امنیت باندې جهان غواړو

تینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته

د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي بریمیال اسلامي فرهنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکې دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دغو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي؛ ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به دا نه لیکوال یوازې د چاپ لګښت څخه ادا کوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړور ارځښتناکو آثارو او اسناد وساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنګ له پاره د دغه دول ارځښتناکه آثارو په استازي سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوربینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې لو ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپ داوی تکل کړی:

١ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپرو شویو مقالو مجموعه وینه په قلم کې - دجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.

٢ـ جهادي فتواګانې

٣ـ اسناد تاریخی افغانستان

٤ـ پیغام - دمحمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه

٥ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی

٦ـ افغان باقی کهسار باقی - دجهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو وینا والو د - شعرونو مجموعه

٧ـ دعبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه

٨ـ معرفی جراید ومجلات جهاد افغانستان

٩ـ دکهیخ داسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه

١٠ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی

١١ـ تعصب او دهغه اغیزه

١٢ـ داستانونه او ولسونه - دجهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه

١٣ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ

١٤ـ منزلونه او منزلونه - داشعارو مجموعه

١٥ـ دوینو نخښې - دجهادی خاطرو مجموعه

١٦ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه دخپرو شویو کارتونونو البوم

١٧ـ تاریخچه نهضت اسلامي افغانستان -

١٨ـ دوشعر شیدا

داده یوڅې درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستری کیږي
ګوت دشونډو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library